

Î N C H E I E R E

11 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Iuliana Oprea

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Secrieru Larisa și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Larisei Secrieru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Victor Cogîlnicean cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și a celui moral, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de către Secrieru Larisa, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iulie 2014 și pronunțată o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă

La 16 mai 2014, Larisa Secrieru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Victor Cogîlnicean cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și a celui moral, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta Larisa Secrieru a indicat că prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000, s-a încasat din contul lui Iacub Nicolae în beneficiul dînzei pensia de întreținere a copiilor minori: Iacub Mihail, a.n. 29 martie 1995, Iacub Galina, a.n. 20 martie 1997 și Iacub Victoria, a.n. 22 august 1999, în mărime de 1/2 din toate veniturile acestuia, începînd cu 18 mai 2000 pînă la atingerea majoratului.

Susține reclamanta că, devenind irevocabil actul judecătoresc de dispoziție supra vizat, dînsa nu a putut obține executarea imediată al acesteia.

Astfel, prin încheierea executorului judecătoresc al Oficiului de executare Botanica – Vladimir Bezede din 25 iunie 2007 s-a constatat că, la 25 martie 2004 a fost intentată procedura de executare a titlului executoriu nr. 2-1858 din 12 iunie 2000 emis de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău și s-a stabilit că restanța la plata

pensiei de întreținere a copiilor minori, care urmează să fie încasată din contul lui Iacub Nicolae în baza documentului executoriu nominalizat, este în mărime de 35470,50 lei.

Prin încheierea executorului judecătoresc al Oficiului de executare Botanica – Iurie Crivorucica din 23 noiembrie 2007, în scopul asigurării procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-1858 din 12 iunie 2000 emis de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău și neadmiterii înstrăinării bunurilor de către debitor, au fost obligați: - ÎS „Cadastru” să furnizeze informația dacă Iacub Nicolae dispune de bunuri imobile cu drept de proprietate cu interzicerea reînregistrării dreptului de proprietate a bunurilor imobile ce îi aparțin debitorului pînă la încasarea datoriilor; - Direcția principală înregistrare a transportului și calificarea conducătorilor auto să furnizeze informația dacă debitorul dispune de vre-un mijloc de transport cu interzicerea să reînregistreze dreptul de proprietate asupra acestora ce aparțin cu drept de proprietate debitorului pînă la încasarea datoriilor, precum și a fost interzis Direcției generale documentare a populației să elibereze sau să prelungească termenul de valabilitate a pașaportului pentru ieșirea și intrarea în Republica Moldova, precum și altor documente debitorului Iacub Nicolae pînă la încasarea datoriilor.

Prin încheierea executorului judecătoresc al Oficiului de executare Botanica – Iurie Crivorucica din 30 ianuarie 2008, în scopul asigurării procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-1858 din 12 iunie 2000 emis de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău, a fost aplicat sechestrul pe toate bunurile mobile ce aparțin debitorului Iacub Nicolae.

Prin încheierea executorului judecătoresc al Oficiului de executare Botanica – Emilian Bandalac din 20 februarie 2009 s-a stabilit că restanța la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, ce urmează a fi încasată din contul lui Iacub Nicolae pentru perioada 25 martie 2004 – 20 februarie 2009, este în mărime de 52940 lei.

Iar, prin încheierea executorului judecătoresc din circumscripția Camerei Teritoriale Centru a UNEJ – Victor Cogîlnicean din 29 aprilie 2014 s-a stabilit că restanța totală la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, ce urmează a fi încasată din contul lui Iacub Nicolae, este în mărime de 154488 lei.

Declară reclamanta că, deși au fost întreprinse măsurile de executare menționate supra, totuși hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000 nu a fost executată pe deplin nici pînă în prezent.

Cere Secrieru Larisa să fie constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000 și violării drepturilor prevăzute de art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cu încasarea din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul dânzei a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 154488 lei cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iulie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014, a fost admis apelul declarat de către Larisa Secrieru, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău

din 18 iulie 2014 și pronunțată o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului Larisei Secrieru la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000 și violarea drepturilor prevăzute de art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cu încasarea din bugetul statului în beneficiul Larisei Secrieru sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, acțiunea a fost respinsă.

La 16 decembrie 2014, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Secrieru Larisa a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie integral admisă.

Recurenta Secrieru Larisa a indicat că instanța de apel arbitrar a apreciat probele administrate, fapt ce a adus la încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, și anume admiterea parțială a acțiunii nu este în raport echitabil cu suferințele psihice suportate de către dînsa pe perioada neexecutării hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000, precum și suma de 5000 lei, pe care a încasat-o instanța de apel din bugetul statutului în beneficiul dînzei cu titlu de prejudiciu moral, nu este una reală și rezonabilă ca mărime, și nu corespunde celor acordate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

La 13 ianuarie 2015, și Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iulie 2014, pe care o consideră legală și întemeiată.

Recurentul Ministerul Justiției a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, susținînd că Curtea de Apel Chișinău eronat a ajuns la concluzia că hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000 nu a fost executată pînă în prezent. De asemenea, indică că creditorul Secrieru Larisa nu a acordat sprijinul efectiv pentru aducerea la îndeplinirea executării silite a hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000, dat fiind faptul că în perioada 2010-2014 nu s-a aflat în țară.

Susține recurentul-pîrît că documentul executoriu nr. 2-1858 din 12 iunie 2000 nu a putut fi executat din motiv că debitorul Iacub Nicolae a fost plecat peste hotarele țării, fapt constatat prin procesul-verbal de constatare a imposibilității de executare nr. 19-413/09 din 10 septembrie 2009, întocmit de către executorul judecătoresc al Oficiului de executare Botanica – Marianciuc Evelina, precum și că acesta este internat într-o instituție psihiatrică, fapt ce denotă că neexecutarea documentului executoriu în circumstanțele date nu poate fi imputată statului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia de pe decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 a fost expediată în adresa Ministerului Justiției la 04 noiembrie 2014 și recepționată de către recurent la 14 noiembrie 2014 (f.d. 177-178).

În circumstanțele relevante, recursul declarat de către Ministerul Justiției se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 02 februarie 2015, în adresa Larisei Secieru, Ministerului Justiției și intervenientului accesoriu executorul judecătoresc Victor Cogîlnicean au fost expediate respectiv copiile recursurilor declarate de către Larisa Secieru și Ministerul Justiției cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referințelor.

Părțile nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinînd temeiurile recursurilor declarate de către Larisa Secieru și Ministerul Justiției în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sînt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (1) - alin. (5) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicare eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Larisa Secieru și Ministrul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recursuri se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul consideră că nu pot fi reținute ca motiv al admisibilității recursului argumentele invocate de către recurenta-reclamantă Larisa Secrieru precum că admiterea parțială a acțiunii nu este în raport echitabil cu suferințele psihice suportate de către dânsa pe perioada neexecutării hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000, deoarece sunt neîntemeiate.

Reieșind din prevederile art. 4 alin. (1) din Legea „Privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești” nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Respectiv, recurenta-reclamantă Larisa Secrieru nu a prezentat instanței de judecată probe concludente și pertinente prin care s-ar fi confirmat faptul că pe parcursul tergiversării executării hotărârii judecătorești a suportat un prejudiciu material, precum și care-va costuri și cheltuieli de judecată.

Iar, în ceea ce privește suma de 154 488 lei, pe care o solicită recurenta-reclamantă în calitate de prejudiciu material, de fapt prin sine reprezintă restanța totală la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, pe care o datorează debitorul Iacub Nicolae, calculată și stabilită de către executorul judecătoresc Cogîlnicean Victor prin încheierea din 29 aprilie 2014.

Prin urmare, recurenta-reclamantă Larisa Secrieru solicită executarea hotărârii judecătorești din 12 iunie 2000 emisă de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău, din contul bugetului de stat, ceea ce contravine prevederilor Legii „Privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești” nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentei-reclamante Larisa Secrieru precum că suma de 5000 lei, pe care a încasat-o instanța de apel din bugetul statutului în beneficiul dânsiei cu titlu de prejudiciu moral, nu este una reală și rezonabilă ca mărime, și nu corespunde celor acordate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, or, potrivit art. 2 alin. (6) din Legea „Privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești” nr. 87 din 21 aprilie 2011, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de comportamentul reclamantului, de conduita autorităților relevante și de durata încălcării.

Instanța de recurs consideră drept neîntemeiat și argumentul recurentului-pârât Ministerul Justiției precum că Curtea de Apel Chișinău eronat a ajuns la concluzia că hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000 nu a fost executată până în prezent, deoarece acesta contravine materialelor pricinii.

Deși procedura de executare a actului judecătoresc de dispoziție supra vizat a fost intentată doar la 25 martie 2004 din vina însăși a creditorului-reclamant Secrieru Larisa, ultima în perioada 2010 – 2014 fiind plecată din țară, totuși hotărîrea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000 de încasare a pensiei alimentare pînă în prezent nu a fost executată corespunzător, pe deplin și într-un termen rezonabil.

Se reține că și debitorul Iacub Nicolae în anul 2009 a fost plecat peste hotarele țării în lipsa aplicării față de acesta a măsurii de asigurare a executării documentului executorului – interdicția de a părăsi țara, deși la situația din 10 septembrie 2009 dînsul avea restante mari la plata pensiei de întreținere a copiilor minori.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului-pârât Ministerul Justiției precum că creditorul Secrieru Larisa nu a acordat sprijinul efectiv pentru aducerea la îndeplinirea executării silite a hotărîrii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 12 iunie 2000, în perioada 2010-2014 dînsa aflîndu-se peste hotarele țării, deoarece prin prisma art. 40 alin. (1) – alin. (3) și art. 41 alin. (1) din Codul de executare rezultă că, din momentul intentării procedurii de executare, toate achitățile între debitor și creditor se fac prin intermediul biroului executorului judecătoresc cu excepția cazului în care aceștia încheie o tranzacție în condițiile art. 62 din prezentul cod. Sumele destinate creditorilor se transferă de către debitor pe contul curent special al executorului judecătoresc ori se remit în numerar executorului judecătoresc, iar executorul judecătoresc la rîndul său depune neîntîrziat sumele destinate creditorilor pe contul său curent special. Sumele de pe contul curent special se eliberează creditorului persoană fizică în numerar sau se virează în contul acesteia.

Astfel, controlul asupra efectuării corecte și prompte a reținerilor din veniturile debitorului Iacub Nicolae îi revine exclusiv executorului judecătoresc, pe contul curent special al căruia sînt virate toate sumele destinate recurente –reclamante în calitate de creditor și ca în final să fie transferate fie în contul curent al acesteia, fie în numerar.

Concomitent, este declarativ și argumentul precum că debitorul Iacub Nicolae este internat într-o instituție psihiatrică, fapt ce denotă că neexecutarea documentului executoriu în circumstanțele date nu poate fi imputată statului, deoarece la materialele dosarului lipsesc probe concludente și pertinente prin care s-ar fi confirmat faptul că debitorul suferă de o tulburare psihică, fiind internat la moment într-o instituție medicală specializată cu acest profil.

Alte argumente invocate în recursurile declarate nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificîndu-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul

trebuie să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Larisa Secrieru și Ministerul Justiției, ca inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. (1) și alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de către Larisa Secrieru și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea